U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **PRAŽANÉ ZA SVÁ PRÁVA**, politické hnutí se sídlem Rooseveltova 5, Praha 6, proti odpůrcům **Státní volební komise,** se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, a **Mgr. L. M., MPA**, ve věci návrhu označeném jako návrh na neplatnost hlasování a neplatnost voleb,

takto:

I. Návrh **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1.] Včas podaným návrhem na neplatnost hlasování a neplatnost voleb směřujícím proti Státní volební komisi a Mgr. L. M., MPA, se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti hlasování respektive neplatnosti voleb, a to z důvodu protiprávních a protiústavních zásahů do svých práv a zásahu do práva na rovnou soutěž politických stran, a to jak v celém volebním systému, tak v konkrétním případu.

[2.] Nejprve navrhovatel brojí proti falšování voleb. To spatřuje obecně v tom, že Ústavní soud připustil, aby politické strany byly až ze 40% financovány ze státního rozpočtu, po vzniku krajských zastupitelstev až ze 60%, a v případě některých stran dokonce z 80%, což je podle něj absurdní a nesouladné s oddělením politických stran a hnutí od státu, jak je zaručeno článkem 20 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Tím, že některé politické strany obdrží za čtyřleté volební období až 500 000 000 Kč ze státního rozpočtu, je znehodnocena volná soutěž politických stran. Dále označuje za flagrantní porušení čl. 100 a 101 Ústavy skutečnost, že je hlavní město Praha obcí a krajem současně, přičemž politické strany zastoupené v zastupitelstvu hlavního města Prahy dostávají příspěvek na krajské volby, přestože se tam krajské volby nikdy nekonaly a tamní zastupitelé se díky § 121 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, stali krajskými zastupiteli, aniž by v Praze krajské volby proběhly.

[3.] Za porušení volné soutěže politických sil zaručené čl. 5 Ústavy navrhovatel označuje to, že na straně jedné zakázala Česká televize televizní diskuze s kandidáty do

Senátu, ovšem na straně druhé řekl redaktor časopisu Respekt před volbami ve vysílání České televize, aby lidé volili pana M., bojovníka proti korupci. Tím byla podle navrhovatele znásilněna ústavní práva ostatních politických stran kandidujících ve volebním obvodu č. 26. Díky zákazu televizní diskuze s kandidáty do Senátu se také občané nemohli dozvědět, že zadlužení ČR již přesahuje částku 1,6 bilionu Kč a hlavní město Praha má další dluh přes 35 miliard Kč, což navrhovatel dále rozpočítává na zadluženost čtyřčlenné rodiny v Praze.

[4.] Dále navrhovatel protestuje proti tomu, že se v ČR konají volby během dvou dnů, na rozdíl od většiny Evropy a od meziválečného období, kdy se volilo v jednom dni. Volby během dvou dnů zavedl až totalitní režim, neboť to umožňovalo v noci z pátku na sobotu vyměnit nepohodlné volební hlasy. Skutečnost, že během dvaceti let od listopadu 1989 nebyla tato praxe opuštěna, přestože volby konané v jednom dni by byly mnohem levnější, zdůvodňuje navrhovatel snahou systémově umožnit falšování volebních výsledků. Z dopisu voliče z volebního obvodu č. 26 Ing. K. J. také dovozuje, že vzhledem k tomu, že voliči nepodepisují formulář o volební účasti, pouze se u jejich jména udělá čárka, nahrává systém tomu, aby za nepřítomné voliče někdo udělal čárku do formuláře a v noci z pátku na sobotu za ně naházel do volební schránky hlasovací lístky.

[5.] Konkrétně pak navrhovatel protestuje proti tomu, že ve většině volebních místností ve volebním obvodu č. 26 neměli v noci z pátku na soboty klíče od volebních místností předsedové volebních komisí, jak požaduje § 20 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ale správci budov či školníci, kteří vůbec nesložili zákonem předepsaný volební slib. Když pak chtěl Ing. A. M., místopředseda volební komise ve volebním okrsku č. 30, hlídat v noci z pátku na sobotu vstup do volební místnosti na chodbě, tedy ve veřejném prostoru, přinutila ho Policie ČR za výhrůžek použití násilí opustit budovu. Z toho navrhovatel dovozuje, že bylo patrně ve státním zájmu zachovat možnost falšovat volby vhozením či výměnou hlasovacích lístků ve volebních schránkách, aby volby vyhrál předem vybraný kandidát.

[6.] Ostatní účastníci se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřili.

[7.] Než Nejvyšší správní soud přikročí k vlastnímu posouzení návrhu, musí se vypořádat s aktivní a pasivní legitimací účastníků řízení. Navrhovatelem je ve smyslu § 87 odst. 2 zákona o volbách do Parlamentu České republiky politické hnutí, jež podalo přihlášku k registraci pro volby do Senátu pro kandidáta Ing. K. B., a tato přihláška k registraci byla zaregistrována ve volebním obvodu č. 26, jehož se návrh týká.

[8.] Co se ovšem týče ostatních účastníků řízení, zde je v návrhu vnitřní rozpor mezi jeho označením a zněním návrhového petitu na straně jedné a účastníky řízení označenými navrhovatelem na straně druhé. Navrhovatel totiž svůj návrh označil jako „návrh na neplatnost hlasování a neplatnost voleb“, za účastníky ovšem označil jednak Státní volební komisi a jednak Mgr. L. M., MPA. Takové vymezení ovšem není souladné se zněním § 90 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), ve znění účinném od 1. 1. 2012. Podle něj totiž platí: „*V řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a*

nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo nezávislý kandidát. V řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena." O účastenství Státní volební komise coby „příslušného volebního orgánu" není pochyb. Pokud ovšem chtěl navrhovatel opravdu podat návrh na neplatnost hlasování či neplatnost voleb, měl jako účastníka označit *„politickou stranu, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena.*" V daném případě totiž nešlo o volbu nezávislého kandidáta, nýbrž o volbu kandidáta, kterého navrhla Česká pirátská strana a k registraci jej přihlásila koalice politických stran Česká pirátská strana, Strana zelených a Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. Pokud by se tedy navrhovatel opravdu domáhal neplatnosti hlasování či neplatnosti voleb, měl by jako účastníka označit Českou pirátskou stranu. Pokud naopak označil za účastníka přímo kandidáta této politické strany, podporovaného koalicí celkem tří politických stran, tedy „toho, jehož volba byla napadena", nasvědčuje to tomu, že jeho úmyslem bylo podat návrh na neplatnost volby kandidáta.

[9.] Za této situace považuje Nejvyšší správní soud za nejvhodnější, zejména s ohledem na ochranu procesních práv kandidáta, kterého jako účastníka řízení sám navrhovatel označil, respektovat v daném vnitřně rozporném návrhu primárně toto označení účastníka řízení, z nějž vyplývá, že jde o návrh na neplatnost volby kandidáta; a nikoli formální označení návrhu, které je samo o sobě nejednoznačné, když jej navrhovatel souběžně označuje za návrh na neplatnost hlasování a neplatnost voleb. Tuto vnitřní nejednoznačnost návrhu ovšem nelze navrhovateli vyčítat, neboť je dána především legislativní nejasností hranice mezi neplatností hlasování, neplatností voleb a neplatností volby kandidáta, která ani v s. ř. s., ani v zákoně o volbách do Parlamentu České republiky není vymezena, a právě v případě senátních voleb je zejména hranice mezi „neplatností volby kandidáta" a „neplatností voleb" jediného, totiž zvoleného, kandidáta zcela nerozeznatelná. Návrh bude tedy nadále posuzován jako návrh na neplatnost volby kandidáta Mgr. L. M., MPA.

[10.] Co se týče jednotlivých bodů návrhu, první z nich se týká nedostatečného oddělení politických stran od státu a je spíše vyjádřením politického postoje navrhovatele k zákonné úpravě financování politických stran a hnutí, než relevantním bodem volebního návrhu. Není úkolem zdejšího soudu přezkoumávat pravdivost navrhovatelových obecných tvrzení ohledně toho, jak velkou část finančních zdrojů jednotlivých politických stran a hnutí tvoří příspěvky na činnost, tedy stálé příspěvky a příspěvky na mandát, jak jsou vymezeny v § 20 až § 20b zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

[11.] Financování politických stran jistě může mít v konkrétním případě vztah k zákonnosti volebního procesu, jak vyplývá zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 147/2005-107 (publ. pod č. 923/2006 Sb. NSS), a na něj navazujícího usnesení ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 60/2006-53 (publ. na www.nssoud.cz), které se týkalo mimo jiné vlivu zadržování příspěvku na mandáty v zastupitelstvu hlavního města Prahy na efektivitu volební kampaně politické strany v následujících parlamentních volbách. V tomto usnesení zdejší soud mimo jiné uvedl, *„že z ustálené judikatury Ústavního*

soudu (srov. zejména nález ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, in: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 4, str. 113 a násl.) plyne, že politické strany představují státem privilegované korporace soukromého práva, nezbytné v reprezentativní formě vlády, jejichž primární funkcí je vytvářet svorník mezi státem a společností tím, že aktivizují a zapojují občany do správy veřejných záležitostí. Na existenci politických stran je proto dán veřejný zájem a je tedy ústavně konformní i jejich přímé státní financování. Limitem státního financování politických stran je jejich oddělení od státu. To znamená, že by státní financování nemělo převyšovat nad financováním ze soukromých zdrojů, neboť v opačném případě strany ztrácejí své postavení v občanské společnosti a tím pozbývají i svůj skutečný smysl a poslání. Určujícím principem státního financování politických stran je přitom pluralismus. Omezující opatření, vylučující z přístupu ke státním prostředkům politické strany z jiných důvodů než je garance vážnosti jejich úsilí podílet se na politické soutěži, je proto protiústavní. Při modelování podoby státního financování je především nutno vycházet ze záruk svobodné soutěže politických stran a jako na protiústavní je proto nutno nazírat na snahu vytvářet odlišné podmínky pro strany velké či větší a formovat tak strany s lepším či horším postavením. Jestliže je tedy obecně přijímáno, že primárním úkolem politických stran je aktivizace občanů, kterou provádějí zejména v rámci volebního procesu, a zároveň jsou některé tyto strany masivně financovány ze státního rozpočtu, není možno otázku státního financování ze soudního přezkumu voleb zcela vydělit, jelikož je zřejmé, že tyto prostředky jsou používány zejména k vedení volební kampaně. V opačném případě by totiž (reductio ad absurdum) mohla nastat situace, kdy by stát např. bez jakéhokoliv zákonného opodstatnění výrazně financoval jedinou politickou stranu a zcela by tak popřel principy svobodných voleb, založené též na volné soutěži politických stran, a přesto by neexistovala možnost zpochybnění voleb, protože k naznačené finanční monopolizaci jedné ze stran by došlo jiným způsobem než prostřednictvím volebního zákona.“

[12.] Obecně se tedy Nejvyšší správní soud ztotožňuje s navrhovatelem v tom, že ústavně zakotvené principy oddělení politických stran a hnutí od státu je třeba respektovat a zohledňovat, a to i v rámci financování činnosti politických stran a hnutí a v rámci soudního přezkumu voleb. V nyní posuzovaném případě ovšem navrhovatel nijak neupřesnil, jak se jím obecně kritizované porušování těchto principů odrazilo v zákonnosti voleb do Senátu ve volebním obvodě č. 26, jehož se jeho návrh má týkat.

[13.] Tím méně je pak zjevná souvislost mezi tím, že politické strany zastoupené v zastupitelstvu hlavního města Prahy dostávají příspěvek za tyto zastupitelské mandáty, a zákonností senátních voleb. Ve výše citovaném usnesení Nejvyšší správní soud na základě konkrétně formulovaného návrhu politické strany, jíž nebyl tento příspěvek protizákonně vyplacen, takový vztah mezi nevyplacením příspěvku v jedněch volbách a vlivem na účinnost její volební kampaně v následujících volbách shledal; není však jeho úkolem tento vztah za navrhovatele dovozovat ve vztahu k nynějšímu návrhu, který zůstává v této části pouze v rovině obecných politických proklamací bez uvedení konkrétní protizákonnosti senátních voleb v daném volebním obvodu. Není pak vůbec zjevné, jak by mohla být specifická povaha hlavního města Prahy jako obce i kraje současně „flagrantním porušením čl. 100 a 101 Ústavy“, jakkoli skutečnost, že je fungování Prahy upraveno specifickým zákonem č. 131/2000 Sb., a nikoli obecným zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, je legislativně poněkud nesystémová.

[14.] Obdobnou povahu má i navrhovatelova druhá námitka. I přístup kandidujících subjektů do médií může mít někdy vliv na zákonnost a férovost celého volebního procesu, jak se k tomu zdejší soud podrobně vyjádřil například v usnesení ze dne 29. 6. 2006, č. j. Vol 15/2006-20 (publ. pod č. 946/2006 Sb. NSS): *„Vyváženost a rovný přístup do veřejnoprávních médií nelze chápat mechanicky jako absolutní rovnost kandidujících subjektů, nýbrž pohledem tzv. odstupňované rovnosti. To znamená, že jednak musí každý kandidující subjekt dostat alespoň určitou minimální šanci ke své prezentaci tak, aby byl naplněn požadavek jejich plurality; nad tuto minimální úroveň musí být zastoupení kandidujících subjektů ve vysílání, zejména v pořadech zpravodajských či v publicistických debatách, přiměřené jejich politickému a společenskému významu.“* V nyní posuzovaném případě ovšem spatřuje navrhovatel údajné porušení principu rovnosti přístupu do médií toliko v tom, že redaktor časopisu Respekt před volbami ve vysílání České televize údajně řekl, aby lidé volili konkrétního kandidáta. V tom navrhovatel vidí „znásilnění ústavních práv ostatních politických stran“, nad rámec tohoto dramatického vyjádření už ovšem neupřesňuje nic ke kontextu či konkrétnímu času, kdy mělo být takové vyjádření vyřčeno, a zůstává opět v rovině obecného tvrzení.

[15.] K němu pak zdejší soud může pouze obecně připomenout, že jakékoli vyjádření ve veřejném prostoru, tím spíše pak ve sdělovacích prostředcích, ve prospěch jednoho kandidáta může automaticky uškodit všem jeho protikandidátům. Nelze však z toho dovozovat, že by se veřejný a mediální prostor, tedy všichni, kdo v něm vystupují, měl v době předvolební zcela vystříhat jakýchkoli zmínek, které by se mohly dotýkat, ať už pozitivně či negativně, jednotlivých kandidátů. Již v usnesení ze dne 29. 6. 2006, č. j. Vol 43/2006-19 (publ. pod č. 947/2006 Sb. NSS), Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„ani ze souhry požadavků, jež dopadají na veřejnoprávní média vždy, a požadavků, jež na ně dále dopadají v době voleb, neplyne, že by jejich vyváženost mohla být chápána s tak nereálnou mírou přísnosti, jakou na ně implicitně klade navrhovatel. Jakkoli je totiž silný a legitimní veřejný zájem na tom, aby (zejména) veřejnoprávní média působila v době voleb nestranně a vyváženě, nevede tento zájem k tomu, aby se tento veřejný prostor, všichni jednotliví lidé v něm vystupující, ba všechna jejich jednotlivá slova a myšlenky, stali názorově zcela sterilními, aby museli rezignovat i na náznaky humoru, ironie či osobitosti. Tento silný a legitimní veřejný zájem totiž nepůsobí v reálném ani právním světě izolovaně, ale střetává se s dalšími veřejnými zájmy a subjektivními právy, zde zejména se svobodou projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod; a právě fakt tohoto střetávání implikuje hledání vzájemné rovnováhy a vylučuje absolutizaci jediného z nich.“*

[16.] Z toho pro nyní posuzovaný případ vyplývá, že navrhovatelem citované izolované vyjádření konkrétní osoby, aniž by navíc bylo určeno, kdo tou osobou je a kdy a v jakém kontextu bylo učiněno, může stěží samo o sobě způsobit protizákonnost, tím méně mít na férovost volební soutěže tak dramatické dopady, jaké mu přisuzuje navrhovatel.

[17.] Poněkud konkrétnější povahu mají navrhovatelovy poslední dvě výtky, jsou-li vnímány společně. Ve třetí námitce sice stále ještě obecně brojí proti tomu, že se volby konají ve dvou dnech. Tuto jeho obecnou výtku, že jde pouze o nástroj, jak umožnit falšování volebních výsledků, je třeba jednoznačně odmítnout. Tvrdí-li navrhovatel, že civilizované státy v Evropě volí zásadně v jediném dni, je třeba připomenout, že například

volby do Evropského parlamentu probíhají v různých evropských zemích po dobu čtyř dnů, v rozmezí od čtvrtka do neděle, jak vyplývá z čl. 9 odst. 1 Aktu o volbě zástupců v Evropském parlamentu přímou všeobecnou volbou (OJ L 278, 8. 10. 1976, p. 5–11). Konání voleb ve dvou dnech je v České republice řešením tradičním, zažitým a jeho zakotvení je zjevně motivováno snahou umožnit účast na volbách jak těm voličům, kterým k volebnímu aktu více vyhovuje pátek coby pracovní den, například proto, že na víkend opouštějí místo svého trvalého bydliště; tak těm, kterým naopak více vyhovuje sobota jako den pracovního volna, například proto, že pracují mimo místo svého trvalého bydliště, ovšem v nepracovních dnech se mohou do místa svého trvalého bydliště vrátit. Konání voleb ve dvou dnech je tedy nástrojem, jímž může být zvýšena volební účast, což je cíl nesporně legitimní a pochopitelný, zejména v době, kdy klesající volební účast je obecně závažným problémem, zpochybňujícím potenciálně samu legitimitu orgánů, které jsou volbami ustavovány. Tímto pohledem je nutno odmítnout navrhovatelovo tvrzení, že právě snaha o umožnění falšování volebních výsledků je důvodem konání voleb ve dvou dnech namísto dne jednoho. Na tom nic nemění ani to, že konání voleb ve dvou dnech skutečně staví zákonodárce před výzvu, jak zamezit potenciálním nočním manipulacím s odevzdanými hlasovacími lístky, jak bude rozebráno ve vztahu k navrhovatelově čtvrté námitce.

[18.] Ve své čtvrté námitce navrhovatel předkládá relativně konkrétnější skutečnosti, vážící se k volebnímu obvodu č. 26, kterého se má nyní posuzovaný návrh týkat. Kritizuje v ní, jak byla zabezpečena volební místnost ve volebním okrsku č. 30 tohoto volebního obvodu. Jakkoli se nelze z výše uvedených důvodů ztotožnit s navrhovatelovou kritikou samotného faktu, že se volby konají ve dvou dnech, je pravdou, že doba přerušení hlasování mezi prvním a druhým dnem voleb by mohla alespoň teoreticky představovat příležitost k manipulaci s odevzdanými hlasovacími lístky. Zákon o volbách do Parlamentu České republiky ovšem takovým manipulacím zabraňuje, a to zejména ustanovením § 21 odst. 1, podle kterého *„Po prvním dnu voleb zajistí okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise zapečetění volební schránky, popřípadě přenosné volební schránky tak, aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a zabezpečí i ostatní volební dokumenty. Před zahájením hlasování druhého dne voleb zkontroluje okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise neporušenost pečetí a sejme je.“*

[19.] I ve vztahu k zabezpečení poctivosti voleb a zabránění manipulaci s odevzdanými hlasovacími lístky je tak zabezpečena kontrola celé okrskové volební komise, nikoli pouze jejího předsedy, jakkoli ten je podle § 20 téhož zákona osobou nesoucí primární odpovědnost za pořádek ve volební místnosti a jejím bezprostředním okolí. Z toho ovšem nutně nevyplývá, že by měl mít po celé dva volební dny u sebe klíče od volební místnosti, jak nezdůvodněně tvrdí navrhovatel. Právě skutečnost, že na zajištění volební schránky na konci prvního dne voleb a na kontrole neporušenosti pečetí a jejich sejmutí se podílí kolektivně celá okrsková volební komise, nikoli pouze její předseda, je odrazem principu pluralitní kontroly férovosti volebního procesu všemi kandidujícími subjekty. Ten se odráží v § 14e odst. 3 téhož zákona, podle nějž každá politická strana, politické hnutí a koalice i nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci byla zaregistrována pro volby do Senátu ve volebním obvodu, jehož součástí je volební okrsek, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební

komise. Dopady tohoto ustanovení vyložil zdejší soud v usnesení ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008-13 (publ. pod č. 2194/2011 Sb. NSS) tak, že *„Smyslem tohoto ustanovení nepochybně je, aby členové okrskové volební komise, která je složena ze zástupců odlišných politických stran, ‚hlídali' navzájem řádný průběh voleb v konkrétním volebním okrsku."*

[20.] Právo delegovat člena a náhradníka do okrskové volební komise měl i navrhovatel, a jak vyplývá z jeho návrhu, v předmětném volebním okrsku č. 30 jej i využil. Ať už se ovšem události odehrály přesně tak, jak navrhovatel uvádí, či nikoli, je zjevné, že plně nepochopil smysl delegování konkrétního jednotlivce do okrskové volební komise. Ta má totiž fungovat jako orgán kolektivní, který uskutečňuje kontrolu férovosti volebního procesu způsoby předpokládanými zákonem, nikoli jako soubor jednotlivců, z nichž každý má právo určit si způsoby, jakými bude tuto férovost kontrolovat. Člen okrskové volební komise tedy má právo být spolu s ostatními přítomen zapečetění volební schránky a následně sejmutí pečetí a kontrole jejich neporušenosti. Pokud je přesvědčen, že zapečetění či odpečetění schránky nebylo provedeno řádně, či že pečeť byla porušena, má jednotlivý člen právo to uvést do zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Ten podepisují podle § 42 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu České republiky všichni členové okrskové volební komise; mají ovšem také právo tento podpis odepřít a uvést důvody v samostatné příloze k zápisu. Krom toho, pokud mají díky svému členství v okrskové volební komisi povědomost o manipulacích s hlasovacími lístky, mohou samozřejmě podat trestní oznámení, typicky pro trestný čin maření přípravy a průběhu voleb a referenda vymezený v § 351 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

[21.] Člen okrskové volební komise, delegovaný kterýmkoli z kandidujících subjektů, se tudíž má nejprve spolu s ostatními členy, tedy kolektivně, podílet na ověřování skutečností rozhodných pro posouzení férovosti průběhu voleb a následně pak spolu s ostatními nebo samostatně z toho může vyvodit důsledky. Jednotlivý člen okrskové volební komise tak nemůže samostatně určit, že postup kontroly hlasovacích lístků a schránek v době mezi dvěma hlasovacími dny, tak jak je předpokládán zákonem, je nedostatečný a že je bude kontrolovat sám nebo s pomocí dalších přivolaných občanů, aby se k nim nemohly dostat další osoby. Pokud by se jednotlivý člen takového neexistujícího práva hlídkovat samostatně před volební místností domáhal, je takový postup mimo meze jeho pravomocí. Za pořádek ve volební místnosti a jejím bezprostředním okolí odpovídá podle zákona předseda okrskové volební komise, nikoli samostatně její další jednotliví členové. Za to, aby se do volební místnosti nedostal nikdo nepovolaný, odpovídá ten, kdo odpovídá za příslušnou budovu. Pokud pak má člen okrskové volební komise za to, že předseda okrskové volební komise, ten, kdo má klíče od volební místnosti, či kdokoli jiný, se pokoušejí manipulovat s odevzdanými hlasovacími lístky, má v prvé řadě upozornit policii, neboť je podle § 10 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, primárně úkolem policisty provádět v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, úkony v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil. Není naopak úkolem člena okrskové volební komise, aby bral péči o neporušenost odevzdaných hlasovacích lístků „do svých rukou" a svépomocí v noci hlídkoval na území školy, která navíc rozhodně není „veřejným prostorem", jak se nezdůvodněně domnívá navrhovatel. Pokud tak Ing. A. M. chtěl opravdu sám hlídat vstup do volební místnosti, bylo plně v souladu s textem zákona i s odlišením kompetencí, které mají členové okrskové volební komise jednotlivě, od těch,

které mohou uskutečňovat jedině společně s ostatními členy okrskové volební komise, že mu to nebylo umožněno. Ani v popisovaném postupu Policie ČR, ani v samotném faktu, že se volby konají ve dvou dnech, tedy nelze spatřovat porušení volebního procesu.

[22.] Po posouzení všech navrhovatelových námitek je namístě přikročit k posouzení jejich relevance pro soudní přezkum zákonnosti předmětných voleb ve volebním obvodu č. 26. Jak vyplývá z dikce ustanovení § 87 odst. 5 zákona o volbách do Parlamentu České republiky a ze samotného smyslu předmětného právního institutu, jak jsou počínaje usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12 (publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS), soustavně vykládány ve volební judikatuře tohoto soudu, je za základní předpoklady pro vyhovění tomuto typu volební stížnosti nutno označit především tři následující: (1.) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb. či jiných relevantních právních předpisů; (2.) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností; a (3.) zásadní intenzitu této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.

[23.] Jak vyplývá z výše provedeného posouzení čtveřice námitek uplatněných v nyní posuzovaném návrhu, žádná z nich nevede k závěru, že by ve volebním obvodu č. 26 došlo k jakémukoli porušení zákona o volbách do Parlamentu České republiky nebo jiných zákonů, jejichž porušení by bylo relevantní pro zákonnost volebního procesu. Tři z těchto námitek jsou příliš obecné a nevztahují se ve skutečnosti k těmto konkrétním volbám v daném volebním obvodu, čtvrtá námitka je sice konkrétní, ovšem nedůvodná a svědčí spíše o navrhovatelově nepochopení kompetencí jednotlivého člena okrskové volební komise. Z těchto důvodů není naplněn ani první předpoklad výše citovaného třístupňového algoritmu, tedy protizákonnost. Je tedy namístě tento návrh zamítnout jako nedůvodný.

[24.] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu